

ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเขาหินปูน : กรณีศึกษาอำเภอเนินมะปราง
จังหวัดพิษณุโลก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2545

ISBN 974 - 04 - 1808 - 2

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

4036810 ENTM/M: สาขาวิชา : เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม : วท.ม.(เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม)
คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม / สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล / การอนุรักษ์ / สิ่งแวดล้อมเขาคินปูน
ชานาญ วงศ์วินิจสร : ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเขาคินปูน : กรณีศึกษา อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก (KNOWLEDGE, ATTITUDE
AND PARTICIPATION OF SUBDISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION MEMBERS ON
CONSERVATION OF LIMESTONE MOUNTAIN : A CASE STUDY OF NOEN MAPRANG DISTRICT,
PHITSANULOK PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุภูมิ กู้ทอง , วท.ม., ชศสิริ ศรียะราช ,
วท.ม. 163 หน้า ISBN 974 -04-1808-2

ปัญหาแหล่งธรรมชาติถูกบุกรุกทำลายและใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม ได้ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรม
ของสิ่งแวดล้อมอันนำมาซึ่งความขัดแย้งของกลุ่มคนต่างๆ กระจายไปในหลายพื้นที่ ในขณะที่องค์การบริหาร
ส่วนตำบล ปัจจุบันได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการควบคุมดูแลปัญหาดังกล่าว ดังนั้นการศึกษาถึง ความรู้ เจตคติ
และการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีต่อการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเขาคินปูนในพื้นที่
อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก จึงได้รับการนำมาเป็นกรณีศึกษา เพื่อประเมินศักยภาพและปัจจัยที่มี
ความสัมพันธ์กับระดับความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่มีต่อการอนุรักษ์ดังกล่าว โดยทำการรวบรวม
ข้อมูลผ่านแบบสอบถาม สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน
124 คน และประมวลข้อมูลผ่านโปรแกรม SPSS โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ
การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกัน จะหาความแตกต่างระหว่างคู่โดยใช้วิธี
Least Significant Difference และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตาม 1 ตัว โดย
การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความรู้ระดับปานกลาง ร้อยละ 67.8
มีระดับเจตคติที่ระดับปานกลาง ร้อยละ 75 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ร้อยละ 62.1 สมาชิกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมี ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากป้ายประกาศ ทำให้มีความรู้และเจตคติสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 การเข้ารับการอบรมและการเข้าร่วมกิจกรรมทำให้ระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นอย่างมีนัย
สำคัญที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษานี้ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนางานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ โดยการส่งเสริม
ให้ความรู้และสร้างจิตสำนึก เจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเขาคินปูน ด้วยการใช้อย่างประกาศ ควรจัดให้
มีการอบรมด้านการอนุรักษ์และสนับสนุนให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้าร่วมกิจกรรมโดยมีบทบาท
เต็มที่ ในกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ควรมีการขยายขอบเขตการศึกษาในพื้นที่อื่นๆ รวมทั้งขยายแนว
ทางการศึกษาในพื้นที่ในเชิงกายภาพ ชีวภาพ เพื่อจะให้ข้อมูลเชิงลึกในหลายมิติ และมีองค์ความรู้หลากหลาย
ยิ่งขึ้น

4036810 ENTM/M : MAJOR : TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT ; M. Sc.
(TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT)

KEY WORDS : PARTICIPATION / CONSERVATION / / LIMESTONE MOUNTAIN

CHAMNAN WONGWINIJSORN : KNOWLEDGE , ATTITUDE AND PARTICIPATION
OF SUBDISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION MEMBERS ON CONSERVATION OF
LIMESTONE MOUNTAIN : A CASE STUDY OF NOEN MAPRANG DISTRICT,
PHITSANULOKE PROVINCE. THESIS ADVISORS : SUKHUM POOTHONG , M.Sc. , YOSSIRI
SRIYARAJ , M.Sc. 163 p. ISBN 974 -04-1808-2

Natural resources exploitation and misuse problems cause environmental degradation , which bring conflicts to different groups of people in many places. Sub-district Administration Organizations (SAO) play an important role in dealing with the problems. The aim of this study was to examine the knowledge, attitude , and participation of SAO members in the conservation of a limestone mountain in Noen Maprang district , Pitsanuloke province. The study also aims to examine the factors related to the knowledge, attitude, and participation of the SAO members and to assess their capability in such conservation.

The data was collected by using a questionnaire given to 124 members of the SAO in the area and was analyzed by SPSS program using percentage , average , standard deviation , t-test and one-way ANOVA . Differences were tested by Least Significant Difference method and relationships of variables were analyzed by Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results showed that most of the SAO members had moderate knowledge (67.8 %) , moderate attitude (75%) and moderate participation (62.1%) . At a confidence level of 0.05 , the SAO members with different personal factors had no difference in knowledge , attitude and participation. Exposure to information through notice board increases knowledge and attitude significantly, whilst training and taking part in activity raises the participation level significantly at a confidence level of 0.05

Suggestions for natural environment conservation arising from this study are to emphasize the use of notice boards , to increase knowledge and awareness of the conservation of the limestone mountain, to organize training , and to encourage SAO members to practice full participation. For the participation process, this kind of study should be conducted in other areas in other countries, including an expansion of the physical and biological dimensions of conservation for multi-dimension information and for diverse knowledge.